

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2018 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Piórkowska

Sędziowie: SO Elżbieta Schubert (spr.)

SR del do SO Grzegorz Olejarczyk

Protokolant: st. sekr. sądowy Sylwia Łastowska

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2018 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletnich S. Z. i M. Z. (1)** reprezentowanych przez matkę J. Z.

przeciwko **A. Z.**

o alimenty

na skutek apelacji małoletnich powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Piszcu

z dnia 13 marca 2017 roku

sygn. akt III RC 213/17

oddala apelację.

Sygn. akt VI RCa 135/18

UZASADNIENIE

J. Z. działając w imieniu małoletnich powodów: S. Z. i M. Z. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego A. Z. alimentów po 700 zł na rzecz każdego z powodów.

W uzasadnieniu pozwu podała, że od maja 2009r. pozostaje w związku małżeńskim z pozwanym, który jest ojcem małoletnich powodów. Do 4 października 2017r. zajmowała się wychowaniem synów. Później podjęła pracę na czas określony tj. do 1 marca 2018r. za wynagrodzeniem w wysokości 1332,71 zł miesięcznie. Natomiast pozwany jest żołnierzem zawodowym i zarabia ok. 2500 zł miesięcznie. Ponadto pozwany otrzymuje dodatek mieszkaniowy, na umundurowanie, urlopowy i inne. Podniosła jednocześnie, że od sierpnia 2017r. nie mieszka z pozwanym. Aktualnie wspólnie z synami zamieszkuje w lokalu użyczonym przez jej rodziców i ponosi koszty jego utrzymania. Małoletni S. jest uczniem pierwszej klasy szkoły podstawowej zaś małoletni M. uczęszcza do przedszkola. Na utrzymanie synów pozwany przekazuje różne kwoty np. we wrześniu było to 782 zł, w październiku i listopadzie po 650 zł. Deklarował, że będzie płacił na utrzymanie synów po 700 zł miesięcznie.

Pozwany A. Z. w odpowiedzi na pozew uznał powództwo do kwoty 325 zł miesięcznie na rzecz każdego z synów.

W uzasadnieniu podniósł, że matka małoletnich powodów podała nieprawdziwe informacje odnośnie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci. Ona jako ojciec na utrzymanie synów przeznacza 650 zł miesięcznie, gdyż na taką kwotę umówił się z ich matką. Podniósł jednocześnie, że od czasu kiedy został wyrzucony z domu przez żonę synowie spędzają z nim każdy weekend i wówczas to on pokrywa koszty ich utrzymania. Ponosi również koszty dojazdów do pracy w wysokości 250 zł oraz spłaca zaciągnięty kredyt, którego rata wynosi 400 zł miesięcznie.

Ostatecznie uznał powództwo do powództwo do kwoty 700 zł na oboje powodów.

Wyrokiem z dnia 13 marca 2018r. w sprawie III RC 213/17 Sąd Rejonowy w Pieszku zasądził od pozwanego A. Z. na rzecz małoletniego S. Z. alimenty w kwocie 500 zł miesięcznie zaś na rzecz małoletniego M. Z. (1) alimenty w kwocie 300 zł miesięcznie tj. łącznie 800 zł miesięcznie płatne do rąk matki małoletnich powodów poczynając od 1 grudnia 2017r. W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił, odstąpił od obciążania małoletnich powodów kosztami sądowymi w części w jakiej powództwo zostało oddalone oraz zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 478,80 zł tytułem części opłaty sądowej od pozwu. Jednocześnie zasądził od pozwanego na rzecz małoletnich powodów kwotę 2052 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy wskazał, że sytuacja majątkowa pozwanego jest na tyle dobra i stabilna, iż jest on w stanie łożyć na utrzymanie syna S. alimenty 500 zł miesięcznie, a na rzecz syna M. alimenty po 300 zł miesięcznie. Ustalając wysokość należnych alimentów Sąd wziął pod uwagę wiek małoletnich jak i to, że pozwany dzieli się z matką opieką nad synami zabierając ich na dwa weekendy w miesiącu do swojego miejsca zamieszkania, ponosząc wówczas także określone wydatki związane z ich utrzymaniem. Sąd Rejonowy ocenił ponadto, że koszt utrzymania z każdego z powodów nie kształtuje się na jednakowym poziomie, bowiem w toku postępowania matka małoletnich przyznała, że przeciętny koszt utrzymania starszego syna wynosi ok. 600 zł, a młodszego 400 zł miesięcznie. Ponadto matka małoletnich nie jest zmuszona do ponoszenia wyższych niż przeciętne wydatków na rzecz synów gdyż przewlekłe nie chorują, nie uczęszczają też na żadne zajęcia dodatkowe.

Z uwagi na częściowe uwzględnienie powództwa Sąd nakazał pobrać od pozwanego kwotę 478,80 zł na rzecz Skarbu Państwa stanowiącą część opłaty sądowej od pozwu oraz zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2052 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła matka małoletnich powodów.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- a) art. 135§3 pkt 3 kro przez nieuwzględnienie jego dyspozycji w stanie faktycznym sprawy,
- b) art. 135§1 kro przez błędne określenie zarówno potrzeb powodów jak i możliwości zarobowych i majątkowych pozwanego,
- c) art. 135§2 kro przez błędną interpretację i niewskazanie w jakim stopniu matka powodów wykonuje obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania o ich utrzymanie i wychowanie.

Jednocześnie zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie:

- a) art. 233 kpc , na skutek dokonania dowolnej oceny dowodów z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, a nie swobodnej i bezstronnej; przez nie rozważenie w sposób wszechstronny dowodów zebranych w sprawie i dokonanie ustaleń wbrew zebranym dowodom,
- b) art. 328§2 kpc, jako że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie spełnia swojej podstawowej funkcji a mianowicie wszechstronnej oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie. Sąd w uzasadnieniu nie podał w jakiej części matka powodów wykonuje obowiązek alimentacyjny przez osobiste starania o ich utrzymanie i wychowanie a w jakim stopniu powinna łożyć finansowo i dlaczego ustala wysokość alimentów na kwoty po 500 zł i 300 zł.

Wskazując na powyższe zarzuty wniosła o zmianę wyroku przez zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z małoletnich powodów alimentów po 700 zł miesięcznie poczynając od 1 grudnia 2017r. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji podała, że jej wynagrodzenie za pracę wraz z alimentami od pozwanego na rzecz synów nie wystarczają na pokrycie miesięcznych wydatków. Natomiast sytuacja majątkowa pozwanego jest o wiele lepsza, bowiem po płaceniu alimentów na rzecz synów pozostaje mu do dyspozycji ok. 1740 zł. Matka swój obowiązek alimentacyjny spełnia również przez osobiste starania w wychowanie powodów, lecz Sąd Rejonowy nie wskazał ile z tej przyczyny wydatki matki na utrzymanie dzieci mają być niższe od alimentów pozwanego.

Pozwany w odpowiedzi na apelację domagał się jej oddalenia.

W uzasadnieniu podał, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny w sprawie i wysokość należnych alimentów przy uwzględnieniu wieku małoletnich oraz ilości jego kontaktów z synami. Podniósł, że matka małoletnich powodów oprócz zasądzonych alimentów pobiera świadczenie wychowawcze 500+ na rzecz synów zatem dysponuje środkami pozwalającymi na zabezpieczenie ich potrzeb. Ponadto małoletni od piątku do niedzieli przebywają pod opieką ojca i wówczas to on pokrywa wszelkie koszty ich utrzymania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja matki małoletnich powodów nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe i wyciągnął prawidłowe wnioski z tych dowodów. W ocenie Sądu Okręgowego wydane przez Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie zapadło na podstawie prawidłowo poczynionych ustaleń natury faktycznej, jak też i prawnej.

Ponadto Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej analizy przedłożonego przez strony materiału dowodowego a powzięte wnioski są logiczne, spójne i konsekwentne, dokonane w oparciu o zasady doświadczenia życiowego.

Apelacja nie wskazuje na żadne okoliczności, które nie byłyby przedmiotem uwagi Sądu Rejonowego i nie zawiera argumentacji, która rozważania tego Sądu mogłaby skutecznie podważyć. Dlatego, też zarzuty strony powodowej, jakoby Sąd Rejonowy nie uwzględnił rzeczywistej sytuacji materialnej każdego z rodziców oraz usprawiedliwionych potrzeb dzieci, jako uzasadnione wyłącznie osobistymi odczuciami matki małoletnich powodów, nie mogą skutecznie podważyć ustaleń sądu I instancji.

Jednocześnie wskazać należy, że matka małoletnich powodów w żaden sposób nie wykazała, iż koszty utrzymania synów kształtują się na poziomie wyższym niż ustalony przez Sąd Rejonowy. Jako sztucznie zawyżone należało uznać koszty wynajęcia opiekunki do dzieci w kwocie 500 zł miesięcznie, albowiem w toku postępowania przyznała, że w czasie gdy pracuje, w opiece nad dziećmi pomaga jej matka. Koszt wynajęcia opiekunki zatem nie występował w dacie wydania zaskarżonego orzeczenia (art. 316 kpc).

Zdaniem Sądu Okręgowego, w apelacji matka małoletnich powodów zawyżyła również wynagrodzenie pozwanego stwierdzając, iż jego dochody wynoszą ok. 3700 zł miesięcznie. Strona powodowa powołując się na zasadę równej stopy życiowej rodziny podnosiła, że małoletni powodowie żyją na niższej stopie życiowej, aniżeli ich ojciec. Natomiast w toku rozprawy apelacyjnej pozwany wskazał, iż faktycznie zarabia ok. 3300 zł miesięcznie, a po opłaceniu wszelkich zobowiązań pozostaje mu na utrzymanie 1000 zł. Pozwany dodał jednocześnie, iż zabiera synów do siebie częściej niż co drugi weekend. Dodatkowo 2-3 razy w tygodniu odbiera dzieci ze szkoły i spędza z nimi czas do godz. 19.00.

W świetle powyższych, niespornych, okoliczności zasądzenie alimentów w wysokości po 700 zł na rzecz każdego z małoletnich tj. łącznie 1400 zł miesięcznie spowodowałoby, że to pozwany pokrywałby w całości koszty utrzymania synów. Takie rozstrzygnięcie nie odpowiadałoby dyspozycji art. 135 § 1 kro, która określa sposób ustalania zakresu wysokości świadczeń alimentacyjnych. W tym miejscu należy podkreślić, iż jakkolwiek Sąd przy ustalaniu wysokości świadczeń alimentacyjnych kieruje się zasadą równej stopy życiowej, to jednak odbywa się to w sposób pomocniczy do art. 135 kro, który ma znaczenie decydujące.

Kierowanie się wyłącznie zasadą równej stopy życiowej w oderwaniu od wymienionych w art. 135§1 kro wymogów, sprowadzałoby rolę Sądu w toku procesu wyłącznie do dzielenia w sposób mechaniczny tego dochodu który pozwany uzyskał (taki sposób wyliczenia widnieje w apelacji strony powodowej na k 86v-87). Odbywałoby się to więc w oderwaniu od ustaleń w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, a tym bardziej pomijałoby konieczność ustaleń zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego, w sytuacji, gdy pozwany mimo swoich możliwości, nie czyni starań do uzyskania lepszego dochodu. Takie rozwiązanie nie uwzględnia także osobistych, czyli niewymiernych starań rodzica w pieczy nad dzieckiem.

Należy także dodać, iż zasada równej stopy opisana w art. 27 kro jest umiejscowiona przez ustawodawcę literalnie w innym dziale (Dział II - prawa i obowiązki małżonków) i stanowi podstawę prawną obowiązku alimentacyjnego między małżonkami, jako rozwinięcie treści art. 23 kro (równe prawa i obowiązki małżonków).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy dodać, że J. Z. domagając się w/w części dochodu pozwanego przyznała, że nigdy dobrowolnie na rzecz synów nie otrzymywała od pozwanego takiej kwoty alimentów.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu strony apelującej tj. co do zakupu samochodu przez pozwanego, jako okoliczności potwierdzającej jego dobrą sytuację materialną, Sąd II instancji stwierdził, iż wbrew tym twierdzeniom zakup samochodu S. (...) nie może mieć wpływu na ustalenie alimentów w wyższej wysokości. Pozwany bowiem pracuje poza miejscem zamieszkania i bez samochodu nie miałby możliwości świadczenia pracy. Dotychczas, czyli podczas wspólnego pożycia, pozwany do pracy dojeżdżał samochodem, który aktualnie pozostaje wyłącznie w dyspozycji matki małoletnich powodów. Zakup za 5000 zł innego samochodu przez pozwanego i jego ojca M. Z. (2) nie stanowi zatem przejawu zbytku, a wręcz odwrotnie, albowiem stanowi obciążenie jego budżetu (k 38-41, wyjaśnienia pozwanego k 69).

Reasumując, w świetle powyższych ustaleń, stwierdzić należy, że alimenty ustalone przez Sąd Rejonowy w łącznej wysokości 800 zł miesięcznie na rzecz małoletnich powodów, odpowiadają zarówno usprawiedliwionym potrzebom małoletnich powodów, jak i możliwościom zarobkowym i majątkowym pozwanego.

Pozwany nie ma bowiem obowiązku zaspokojenia wszelkich potrzeb dzieci, gdyż jego przyczynienie się do zaspokojenia tych potrzeb obejmuje tylko tę część potrzeb, którą Sąd uznał za usprawiedliwioną. W pozostałej części koszty utrzymania małoletnich powinna ponosić matka dzieci - adekwatnie do własnych możliwości zarobkowych, przy uwzględnieniu także wykonywania przez nią osobistej pieczy nad dziećmi, jako kosztu niewymiernego w utrzymaniu dzieci.

W części ten koszt utrzymania dziecka podlega także wsparciu państwa (przy zastrzeżeniu art. 135§3 pkt 3 kro), albowiem zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - celem udzielenia świadczenia jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. (art. 4 ust. 1 tej ustawy).

W powyższych okolicznościach, w pełni podzielając stanowisko Sądu Rejonowego wyrażone w zaskarżonym orzeczeniu, Sąd Okręgowy nie znajdując przesłanek uzasadniających zmianę zaskarżonego orzeczenia na podstawie art. 385 kpc apelację matki małoletnich powodów oddalił w całości jako niezasadną.